

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in het bedrijfsmanagement en de taalvariant European Bachelor in Business Management (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Leuven**

datum	1. Inleiding
7 juni 2013	Bij brief van 28 september 2012 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Hogeschool Leuven te Heverlee een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in het bedrijfsmanagement (professioneel gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 5 oktober 2012 en ontvankelijk verklaard op 26 november 2012.
onderwerp	
Accreditatierapport en -besluit (000907)	
bijlage	
2	

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Bart Valgaeren, leidt een eigen dienstenbedrijf, werkzaam in de regio's Antwerpen, Vlaams-Brabant en Brussel;

Leden:

- Romain Hulpia, was leidend wetenschappelijk medewerker aan het didactisch laboratorium aan de Universiteit van Gent (onderwijsdeskundige);
- Frank Couffez, inspecteur Federale Overheidsdienst Financiën, Controlecentrum Brugge;
- Ilse van Hoeck, rechter bij de Rechtbank van Koophandel van Turnhout;
- Patrick Schoenmakers, lid MT van de faculteit International Business and Communication van Hogeschool Zuyd in Maastricht;
- Michiel Vanloffelt, studeerde aan verschillende opleidingen, waaronder de avondopleiding Fiscale Wetenschappen aan cvo Groep T (2011-2012), (student-lid).

Secretaris:

- Chris Peeters, secretaris voor de Vlhora;

De visitatie heeft plaatsgevonden op 7, 8 en 9 maart en 23 mei 2011. Het visitatierapport dateert van 11 september 2012.

Aanvullende informatie

De NVAO heeft de visitatiecommissie verzocht om haar oordeel te geven over de profilering en het gerealiseerd niveau. De NVAO heeft hiervoor op 11 maart 2013 met de

Pagina 2 van 9
visitatiecommissie gesproken, waar zij hun oordeel over deze onderwerpen gegeven heeft. De NVAO heeft deze aanvullende informatie betrokken in haar oordeelsvorming.

Formele overwegingen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLHORA vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschafte inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

2. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De opleiding heeft gewerkt aan een vertaalslag van doelstellingen naar competenties, geconcretiseerd in gedragsindicatoren op vier niveaus. Voor elke afstudeerrichting zijn aparte beroepsspecifieke competenties bepaald. De commissie heeft gevraagd om aan te tonen dat alle decretale competenties zijn afgedekt door de competentiematrix van de opleiding en deze explicieter te integreren in de doelstellingen. De doelstellingen zijn competentie- en praktijkgericht en zijn op het niveau van een bacheloropleiding geformuleerd. De commissie adviseert wel om de speerpunten duurzaamheid, ondernemingszin en ICT beter over te brengen bij studenten.

De Engelstalige variant (EBM) heeft als bedoeling de studenten een grondige internationale ervaring te geven in drie verschillende culturen. De Engelstalige opleiding streeft minimaal dezelfde competenties na als de Nederlandstalige variant, afstudeerrichting Marketing. Deze zijn volledig erkent door de Deense en Engelse partnerinstellingen.

Programma

De commissie waardeert de vertaling van de competenties in het programma via de concordantiematrixes per afstudeerrichting. Vanaf het eerste semester biedt de opleiding per afstudeerrichting aparte studieprogramma's aan. De opleiding streeft ernaar om de algemene bedrijfseconomische opleidingsonderdelen zoveel mogelijk te betrekken op de afstudeerrichting en het latere beroepenveld. De opleiding heeft aandacht voor ondernemingszin en internationalisering.

In het EBM-programma volgen studenten het programma van de Deense *Academy Profession degree*. De stage is opgenomen in het programma van het tweede jaar in Leuven, omdat dit voor de Deense AP-studenten (tweejarig programma), het laatste jaar van de opleiding is. Het derde jaar verblijven studenten in Coventry, UK.

De cursussen en syllabi zijn over het algemeen up-to-date en bevatten verwijzingen naar vakliteratuur. Wel raadt de commissie aan om de vormgeving van het cursusmateriaal aan een kritisch onderzoek te onderwerpen, dit geldt in het bijzonder voor de eenvormigheid van

Pagina 3 van 9 de elektronische cursussen. De integratieprojecten dragen bij aan de ontwikkeling van professionele vaardigheden, alsook de stage. De opleiding beoogt tevens om studenten geleidelijk een praktische onderzoeksmethodologie bij te brengen in functie van het onderzoeksproject of de scriptie die gekoppeld is aan de stage. De onderwerpskeuze voor scriptie of onderzoeksproject vindt soms te vroeg plaats waardoor de aansluiting, de diepgang en de meerwaarde voor het bedrijf beperkt blijven. Voor het EBM-programma heeft de commissie zulks niet vastgesteld.

De horizontale samenhang bestaat uit de opdeling van de opleidingsonderdelen in vier groepen die intern coherent zijn. Het verband tussen de onderdelen wordt gegarandeerd door de afstemming van de inhoud op de betreffende afstudeerrichting/beroepenveld. De verticale samenhang wordt bewerkstelligd doordat de vier groepen in elk van de semesters aan bod komen. De opleiding draagt flexibiliteit hoog in het vaandel, de volgtijdelijkheid is impliciet. De commissie adviseert de opleiding om te onderzoeken welke maatregelen nodig zijn om de mogelijke negatieve gevolgen van een ver doorgedreven flexibilisering te onderzoeken. De commissie ervaart een logische samenhang in het EBM-programma. De dienst Kwaliteitszorg van de Hogeschool organiseert studietijdmetingen. Hieruit blijkt dat studenten de studietijd voor een groot aantal opleidingsonderdelen lager inschatten dan begroot. De opleiding heeft op basis van focusgesprekken met studenten besloten dat er een discrepantie zit tussen het cijfermateriaal en de interpretatie ervan. De commissie adviseert om de resultaten van de studietijdmetingen kritisch te bekijken en structurele maatregelen te nemen voor een haalbare en tevens uitdagende studiebelasting. De resultaten van de metingen worden besproken in de opleidingscommissie. Voor het EBM-programma bestaan geen kwantitatieve studietijdmetingen, uit focusgesprekken blijkt dat studenten 35 tot 40 uur per week studeren.

De opleiding heeft in ontwikkelgroepen en tijdens ontwikkeldagen gezocht naar verschillende werkvormen en leerprocessen. De werkvormen sluiten aan bij de te bereiken competenties. Ook voor het EBM-programma stelde de commissie een evenwichtige mix van werkvormen vast, de studenten kunnen nog beter bewust gemaakt worden van de (complementaire) verschillen in didactische aanpak tussen de drie instellingen. Binnen de opleiding is een begin gemaakt van een toetsbeleid. In de ontwikkelgroepen wordt het vigerend toetsbeleid besproken. De opleiding verricht ernstige inspanningen om competentiegerichte evaluatievormen te introduceren, maar de methodiek van het meten van competenties op basis van gedragsindicatoren kan nog verbeterd worden. Voor de bachelorproef meent de commissie dat het zinvol zou zijn ook algemene competenties te toetsen (bijvoorbeeld: een zinvolle redenering opbouwen). Met betrekking tot het EBM-programma is de commissie positief over de objectiviteit van de toetsbeoordeling. Bij instroom worden alle studenten gescreend en volgt een verplicht intakegesprek met een studiebegeleider. In het geval dit nodig blijkt, wordt de student aangeraden om één of meer sessies van de dienst studiebegeleiding van de Hogeschool te volgen of deel te nemen aan de monitoraten. Voor studenten die instromen in het EBM-programma geldt dat zij minimaal een 6 moeten scoren op de IELTS-toets.

Inzet van personeel

Tijdens het bezoek maakte de commissie kennis met een hecht en enthousiast personeelsteam dat toegankelijk is voor studenten. Personeelsleden worden ondersteund inzake didactische competenties maar voor de afstudeerrichtingen FVE en REP raadt de commissie actiever optreden aan op het vlak van permanente vorming. Voor het EBM-programma is 25% van de lectoren internationaal gerekruteerd. De hogeschool eist van docenten voor dit programma een Engelse taalbeheersing op niveau C1. De commissie adviseert om ook de Engelse taalvaardigheid van de Deense lectoren te borgen.

Pagina 4 van 9 De opleiding zegt dat 62% van de lectoren voor het toegewezen opleidingsonderdeel relevante beroepservaring kan inbrengen. De commissie raadt aan om de lectoren te motiveren in te stappen in praktijkgericht onderzoek in het kader van de integratie van onderzoek en onderwijs. Op het moment van visitatie bedroeg de student-lectorratio voor de verschillende afstudeerrichtingen tussen de 1 op 16 en de 1 op 22.

Voorzieningen

De commissie stelt vast dat de logistieke medewerkers van de hogeschool en het departement instaan voor een propere en goed ingerichte campus. De faciliteiten voor het EBM-programma zijn door de commissie onderzocht en voldoen aan de daaraan te stellen eisen. De commissie viel een aantal positieve elementen op, bijvoorbeeld het door studenten ervaren aangename en persoonlijke onthaal op de eerste studiedag en de diverse aanpak en gedragenheid van studie(traject)begeleiding. Ook voor het EBM-programma is een uitgebreid systeem van studentebegeleiding aanwezig. De commissie apprecieert daarin telkens de individuele coaching van studenten.

Interne kwaliteitszorg

De opleiding beschikt over een sterk kwaliteitszorgsysteem, de commissie waardeert daarin de verschillende actoren zoals de departementaal coördinator kwaliteitszorg en de opleidingscommissie. De hogeschool formuleert langetermijndoelen in de onderwijsontwikkelingsplannen. De commissie adviseert wel om te overwegen de tevredenheidsbevragingen bij de studenten frequenter te doen plaatsvinden, nu vinden die driejaarlijks plaats.

De commissie vraagt aandacht voor de (kritische) opvolging van bevragingen, verbeterpunten en –trajecten, en communicatie daarover naar de betrokkenen. Alle actoren worden via een participatieve methode betrokken bij de veranderingsprocessen. De communicatie tussen studentvertegenwoordigers en studenten kan nog verbeteren. Verder adviseert de commissie om de band met de alumni te versterken.

Ook met betrekking tot het EBM-programma is een goed uitgebouwd kwaliteitszorgsysteem aanwezig, bij elk van de betrokken instellingen. De kwaliteit van de opleiding wordt bewaakt door een jaarlijks samenkomende managementcommissie met beleidsvertegenwoordigers van de drie instellingen. De commissie stelde vast dat de opleiding voortdurend acties onderneemt om de kwaliteit te verbeteren.

Resultaten

De commissie is van oordeel dat de opleiding haar doelstellingen in hoge mate realiseert omdat uit zowel uit de bevragingen als uit de interviews met de betrokken groepen blijkt dat alle partijen de praktijkgerichtheid en het competentiegerichte karakter van de opleiding sterk waarderen. Volgens het vertegenwoordigende werkveld zijn afgestudeerden operationeel zeer sterk. De bachelorproeven zijn van ongelijk niveau. De opleiding toonde aan dat zij al initiatieven heeft genomen om de kwaliteit van de bachelorproeven te verbeteren, onder andere de organisatie van een nieuw opleidingsonderdeel met betrekking tot onderzoeksmethodologie.

De opleiding houdt gegevens bij met betrekking tot studieuitval en heeft een poging gedaan een vergelijking met andere Vlaamse opleidingen in het Bedrijfsmanagement te maken met betrekking tot het rendement van de opleiding. Hieruit blijkt dat de slaagcijfers van de generatiestudenten van de opleiding iets hoger liggen dan het landelijk gemiddelde. De studenten in het EBM-programma blijken over de vaardigheden te beschikken om een eindwerk tot een goed einde te brengen. De commissie merkt op dat in enkele gevallen een

Pagina 5 van 9 beperktere opdracht en een meer gefocuste coaching meer realistische resultaten had opgeleverd. De opleiding kent zeer hoge slaagcijfers en weinig tot geen uitval.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

Bijzonder Kwaliteitskenmerk: Internationalisering

Differentiatie en profilering

De commissie stelt vast dat de rendementscijfers voor internationalisering in ruime mate de streefcijfers die de Vlaamse overheid heeft gesteld, overschrijden. Het beleid stimuleert bij het personeelskorps een internationale visie en ingesteldheid. De commissie ondervond dat internationalisering als een vanzelfsprekendheid wordt ervaren.

Kwaliteit

De verhoging van de internationale mobiliteit van studenten en docenten is een belangrijk element. Daarnaast worden heel wat kortlopende internationaliseringsinitiatieven genomen zoals de Internationale week, korte studieverblijven en internationale businessgames. Het internationale programma (EBM) leidt tot vernieuwde didactische inzichten in het reguliere programma, en tot overname van vele *best practises* en projecten.

Concretisering

In het curriculum is aandacht voor vreemde talen, zijn internationale weken, is veel aandacht voor Erasmusuitwisselingen en internationale stages, bestaat een gemeenschappelijk Engelstalig programma dat gelijktijdig door internationale en Vlaamse studenten gevolgd kan worden, is aandacht voor *Internationalisation@home*, zijn intensieve contacten met andere opleidingen en bestaan een aantal bi-diplomeringen.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OOORDEEL	FACET	OOORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	V EBM:G ¹
		2.9 masterproef	NVT
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V EBM:G ¹
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V EBM:G ¹
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V EBM:G ¹

Eindoordeel: positief

¹ European Bachelor in Business Management

Bijzondere kwaliteitskenmerken: Internationalisering

FACET		OORDEEL
Facet 1	Differentiatie en profilering	G
Facet 2	Kwaliteit	G
Facet 3	Concretisering	G

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

4. Besluit²

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het bedrijfsmanagement met taalvariant European Bachelor in Business Management (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Leuven.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het bedrijfsmanagement en de taalvariant European Bachelor in Business Management (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Leuven goedgekeurd, wordt de opleiding geaccrediteerd en wordt het bijzonder kwaliteitskenmerk internationalisering toegekend. Het betreft een opleiding met de volgende afstudeerrichtingen die te Heverlee wordt georganiseerd: Accountancy-fiscaliteit, Financiering- en verzekeringswezen, Marketing, Rechtspraak, Bachelor of Business Management and Marketing.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 7 juni 2013

Voor de NVAO,

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

² Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft geen opmerkingen en bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Katholieke Hogeschool Leuven
– adres instelling:	Abdij van Park 9 B-3001 HEVERLEE BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in het bedrijfsmanagement
– niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	Accountancy-fiscaliteit Financie- en verzekeringswezen Marketing Rechtspraak Bachelor of Business Management and Marketing
– studietraject voor werkstudenten:	geen
– vestiging opleiding	Heverlee
– onderwijstaal	Nederlands Engels voor afstudeerrichting Bachelor of Business Management and Marketing
– (delen van) studiegebieden	Handelswetenschappen en bedrijfskunde
– bijkomende titel	geen